

Dosarul nr. 3r-150/23
2-21040477-01-3r-08062023

Prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani (jud. T. Avasiloaie)
Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud. G. Mîra, I. Dutca, D. Băbălău)

DECIZIE

06 martie 2024

mun. Chișinău

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

Completul de judecată, în componența:

Președinte, judecător

Judecători

Ion Malanciuc

Mariana Ursachi

Diana Stănilă

examinând recursul declarat de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă
de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți
pentru Agricultură, privind anularea actului administrativ individual defavorabil,
obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor
de judecată,

împotriva încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care
s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”,

c o n s t a t ă :

La 18 martie 2021, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a depus cerere de
chemare în judecată, concretizată la 17 iunie 2022 împotriva Agenției de Intervenție
și Plăți pentru Agricultură, prin care a solicitat anularea procesului-verbal nr. 37 din
17 noiembrie 2020 privind constatarea iregularităților, a Actului de inspecție
nr. 567/is/2020 din 17 noiembrie 2020 și a răspunsului, emis de Agenția de
Intervenție și Plăți pentru Agricultură la cererea prealabilă, cu obligarea Agenției de
Intervenție și Plăți pentru Agricultură să emită o decizie, prin care să-i fie
subvenționată investiția în valoare de 640703 lei și încasarea cheltuielilor de
judecată (f.d. 2-5; 60-62).

Prin hotărârea din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani,
s-a respins acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”
(f.d. 73, 76- 83).

La 28 noiembrie 2022, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a depus cerere
de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei
Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii
privind admiterea cererii sale de chemare în judecată (f.d. 75).

Prin încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat
inadmisibil apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” împotriva
hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv

că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 90-94).

La 26 mai 2023, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a depus cerere de recurs împotriva încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, solicitând casarea acesteia cu restituirea spre rejudecare a problemei soluționate prin încheierea dată (f.d. 97-100).

În susținerea cererii de recurs, recurenta a invocat dezacordul cu încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, pe care o consideră ilegală, neîntemeiată și care îi afectează grav drepturile și interesele sale legitime.

Or, în calitate de reclamantă, prin intermediul reprezentanților săi a manifestat interes și a depus toată diligența necesară pe acest dosar, fiind prezentă la ședințele de judecată pentru buna desfășurare a acestui dosar.

De altfel, prin prisma dispozițiilor art. 236 alin. (6) al Codului de procedură Civilă, recurenta a susținut că trebuia să primească hotărârea motivată a instanței de fond, cel târziu, în a doua parte a lunii ianuarie 2023, ceea ce în realitate nu s-a întâmplat, or, prima instanță a omis termenul legal prevăzut de legislație.

La acest capitol, recurenta a precizat că reprezentanții săi au apelat instanța de fond, solicitând de nenumărate ori emiterea și expedierea hotărârii motivate, inclusiv au manifestat disponibilitatea de a ridica hotărârea motivată de la sediul primei instanțe, însă, de fiecare dată, au fost informați că nu se cunoaște data când va fi emisă hotărârea motivată pe această cauză.

În context, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a enunțat că până în prezent nu a recepționat hotărârea motivată și nu cunoaște la ce aviz de recepție face referire instanța de apel. Or, reprezentanții săi nu au semnat niciun aviz de recepție și nici nu au primit hotărârea motivată a instanței de fond.

Respectiv, reiterând, recurenta a notat că din materialele cauzei rezultă expres comportamentul său de bună-credință, întrucât s-a interesat de soarta dosarului, a fost prezentă în cadrul ședințelor de judecată, a înaintat cereri și demersuri, a prezentat și administrat probe, depunând cererea de apel nemotivat în termenul prevăzut de lege. Iar, faptul că hotărârea motivată nu a fost emisă și expediată în termenul legal de către instanța de fond, nu ține de competența sa, ca parte în proces.

La argumentul că hotărârea motivată a instanței de fond din 09 noiembrie 2022 a fost publicată pe Portalul Instanțelor de Judecată, recurenta a indicat că acesta ar fi fost relevant în contextul în care publicarea ar fi avut loc în termenul de 45 zile de la emiterea acesteia, prevăzut de legislație, fapt ce la caz nu poate fi aplicat, întrucât reprezentanții săi nu aveau de unde să cunoască sau să presupună la ce dată instanța de fond va binevoi să emită și să publice hotărârea motivată.

Așadar, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a susținut că nu a prezentat apelul motivat în termenul prevăzut de legislație, din motive ce nu-i pot fi imputate, deoarece hotărârea motivată a fost emisă cu încălcarea termenului legal prevăzut de legislație și nu i-a fost notificată în modul corespunzător.

În final, concluzionând, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a conchis că încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău presupune încălcarea flagrantă a dreptului său la un proces echitabil, consfințit în Convenția Europeană a Drepturilor Omului, motiv pentru care urmează a fi anulată.

Prin referința din 19 iunie 2023, Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură a solicitat respingerea recursului depus de Societatea pe Acțiuni

„Concom RTCA”, cu menținerea încheierii din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău (f.d. 114-115).

Conform art. 242 din Codul administrativ, recursul împotriva încheierii judecătorești se depune motivat la instanța de judecată care a emis încheierea contestată în termen de 15 zile de la notificarea încheierii judecătorești, dacă legea nu stabilește un termen mai mic. Instanța de judecată care a emis încheierea contestată transmite neîntârziat recursul împotriva încheierii judecătorești împreună cu dosarul judiciar instanței competente să soluționeze recursul.

Încheierea recurată a fost pronunțată la 25 aprilie 2023, însă date despre recepționarea acesteia de către Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”, la materialele cauzei lipsesc.

Prin urmare, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus la 26 mai 2023 de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” este în termen.

Conform art. 243 alin. (2) din Codul administrativ, instanța competentă soluționează recursul împotriva încheierilor judecătorești fără ședință de judecată. Dacă consideră necesar, instanța competentă poate cita participanții la proces.

Studiind materialele dosarului, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul urmează a fi respins din următoarele motive.

Conform art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, examinând recursul împotriva încheierii judecătorești, instanța adoptă una dintre următoarele decizii: respinge recursul.

Din materialele cauzei rezultă că, prin hotărârea din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, s-a respins acțiunea înaintată de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” (f.d. 73, 76- 83).

La 28 noiembrie 2022, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi decizii privind admiterea cererii sale de chemare în judecată (f.d. 75).

Prin încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, din motiv că apelanta nu a prezentat motivarea apelului în temeiul art. 232 alin. (2) din Codul administrativ (f.d. 90-94).

Materialele cauzei atestă că pentru a decide astfel instanța de apel a conchis că Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a prezentat în termen motivarea apelului, conform art. 232 alin.(2) din Codul administrativ.

În corespundere cu art. 236 alin. (1) și (2) lit. e) din Codul administrativ, instanța de apel examinează din oficiu admisibilitatea apelului. Dacă este inadmisibil, apelul se declară ca atare printr-o încheiere susceptibilă de recurs.

Apelul se declară inadmisibil în special când: motivarea apelului nu a fost depusă sau a fost depusă după expirarea termenului prevăzut la art.232 alin.(2).

Conform art. 232 alin. (2) Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate. Dacă se depune împreună cu apelul, motivarea apelului se depune la instanța de judecată care a emis hotărârea contestată.

Actele cauzei denotă că la 03 martie 2023, Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani a expediat în adresa participanților la proces, prin intermediul oficiului poștal, copia

hotărârii motivate din 09 noiembrie 2022, care a fost recepționată de către Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” la data de 10 martie 2023, fapte confirmate prin scrisoarea de însoțire și avizul de recepție a actului judecătoresc, anexate la dosar (f.d.84-85).

Astfel, termenul de prezentare a motivării apelului împotriva hotărârii primei instanțe a început să curgă pentru Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” de la data de 11 martie 2023, și a expirat la data de 10 aprilie 2023.

Instanța de recurs reține că Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a cunoscut despre neajunsurile cererii de apel, însă într-un mod nejustificat, având la dispoziție 30 de zile, aceasta nu au întreprins acțiuni, care ar dovedi intenția de a prezenta motivarea apelului.

Așadar, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”, fiind conștientă că a depus doar apel nemotivat, avea obligația de a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, fapt, însă ignorat de aceasta.

Mai mult, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”, în cererea de apel a indicat faptul că își rezervă dreptul de a prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe (f.d.75).

La acest capitol se va remarca că Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” din data notificării copiei hotărârii motivate a primei instanțe 10 martie 2023 și până la data limită pentru prezentarea motivării apelului 10 aprilie 2023, a avut termen real și suficient de 30 de zile, întru realizarea acțiunilor procesuale necesare în vederea apărării drepturilor și intereselor sale legitime.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, în condițiile în care Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a prezentat motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, concluzia instanței de apel, privind declararea inadmisibilă a apelului, este întemeiată.

Ținând cont de cele menționate și având în vedere faptul că încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău este adoptată în conformitate cu normele de drept procedural și cu aprecierea completă a tuturor probelor și a circumstanțelor cauzei, instanța de recurs o consideră legală și întemeiată, or, recurenta-apelantă nu a întreprins vre-o acțiune de a prezenta motivarea apelului împotriva hotărârii primei instanțe până la 10 aprilie 2023, ziua în care a expirat termenul pentru realizarea operațiunilor procesuale nominalizate.

Mai mult, motivarea apelului împotriva hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani nu a fost prezentată instanței de apel nici până la data de 25 aprilie 2023, ziua emiterii încheierii de Curtea de Apel Chișinău, prin care a fost declarat inadmisibil apelul Societății pe Acțiuni „Concom RTCA”.

De altfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge ca neîntemeiat și pur declarativ argumentul recurenteii precum că nu a recepționat hotărârea motivată din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani.

Aceasta deoarece, conform materialelor cauzei și anume a avizului de recepție nr. DS8004518712AS, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe la data de 10 martie 2023 (f.d.85).

Totodată, la argumentul recurenteii precum că nu cunoaște la ce aviz de recepție face referire instanța de apel. Or, reprezentanții săi nu au semnat niciun aviz de recepție și nici nu au primit hotărârea motivată a instanței de fond, instanța de recurs reiterează că conform materialelor cauzei și anume a avizului de recepție nr. DS8004518712AS, expedit de Judecătoria Chișinău, sediul Râșcani la adresa

indicată de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” în cererea de chemare în judecată, apel și recurs, și anume mun. XXXXXX, str. XXXXXX, recurenta a recepționat hotărârea motivată a primei instanțe la data de 10 martie 2023 (f.d.85). Sarcina probațiunii că semnătura de pe aviz nu ar aparține reprezentanților Societății pe Acțiuni „Concom RTCA” revine anume Societății pe Acțiuni „Concom RTCA” și aceasta nu a demonstrat acest fapt.

Complementar, cu titlu subsidiar, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează că hotărârea motivată din 09 noiembrie 2023 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani la data de 02 martie 2023 a fost publicată pe pagina web a instanțelor judecătorești și poate fi vizualizată, prin accesarea următorului link: https://jc.instante.justice.md/ro/pigd_integration/pdf/ef6bd7fe-a2a6-4b4d-bdaf-a4024803c2ef.

Iar, scopul existenței portalului național al instanțelor de judecată îl constituie susținerea unui mediu informațional virtual și accesibil pentru cetățeni.

Astfel, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” fiind conștientă că a depus doar apel nemotivat, în cazul în care nu i-a fost notificată hotărârea motivată a primei instanțe, a avut posibilitatea de a lua cunoștință de aceasta din surse alternative și a întreprinde toate măsurile necesare, de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță, prin prezentarea în termen a motivării apelului, fapt, însă ignorat de aceasta.

De asemenea, instanța de recurs consideră neîntemeiat și pur declarativ argumentul recurenteii precum că nu a prezentat apelul motivat în termenul prevăzut de legislație, din motive ce nu-i pot fi imputate, deoarece hotărârea motivată a fost emisă cu încălcarea termenului legal prevăzut de legislație și nu i-a fost notificată în modul corespunzător.

La acest capitol, instanța de recurs reiterând precizează că conform art. 232 alin.(2) din Codul administrativ, motivarea apelului se prezintă la instanța de apel în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate.

Astfel, indiferent de data și perioada în care prima instanță a publicat hotărârea motivată, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” era obligată ca în termen de 30 de zile de la data notificării acesteia să prezinte motivarea apelului.

La caz, se reține că, în hotărârea Gurzhyy versus Ucraina (01 aprilie 2008), în care reclamantul nu a primit copii ale hotărârilor judecătorești care i-au fost transmise de instanța locală prin poștă obișnuită, Curtea Europeană pentru Drepturile Omului a considerat că, a fost chemată să examineze nu numai ce măsuri au fost luate de autoritățile judiciare pentru a se asigura că reclamantului i-au fost comunicate cu promptitudine deciziile, dar și acțiunile pe care reclamantul le-a luat pentru a se informa cu privire la evoluția procedurilor sale.

În acest context, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție subliniază că, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a prezentat Curții de Apel Chișinău în termenul stipulat de lege motivarea apelului, în care să demonstreze, prin motivele de apel formulate, în baza unui raționament juridic întemeiat pe dispoziții legale, care sunt argumentele de netemeinicie ale hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani, deși în cererea de apel a indicat că își rezervă dreptul de a prezenta motivarea apelului după ce va lua cunoștință de hotărârea motivată a primei instanțe.

În aceeași ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reiterând remarcă că, rolul instanței de judecată este de a aduce la cunoștință persoanei despre emiterea hotărârii judecătorești, iar Societatea pe Acțiuni „Concom

RTCA”, fiind parte interesată în soluționarea prezentei cauze, urma să întreprindă măsurile necesare de a-și proteja drepturile sale de acces la instanță și anume, să depună motivarea apelului în termenul stabilit de lege.

Astfel, instanța de recurs menționează că, prima instanță a utilizat mijloacele corespunzătoare de comunicare, ce ar asigura notificarea hotărârii din 09 noiembrie 2022 a Judecătoriei Chișinău, sediul Râșcani Societății pe Acțiuni „Concom RTCA”

Iar, deoarece Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a prezentat motivarea apelului în termenul de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, Curtea de Apel Chișinău întemeiat a declarat apelul inadmisibil.

Or, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen.

Conform art. 24 alin. (1) din Codul administrativ, participanții la procedura administrativă și procedura de contencios administrativ trebuie să își exercite drepturile și să își îndeplinească obligațiile cu bună-credință, fără a încălca drepturile procesuale ale altor participanți.

Contrar acestor prevederi legale, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a depus diligența necesară în vederea exercitării căii de atac în termen și nu a prezentat motivarea apelului în interiorul termenului legal de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate, termen imperativ prevăzut de lege.

La caz, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” a neglijat obligația de a se conforma prevederilor art. 232 alin. (2) din Codul administrativ, adică de a prezenta motivarea apelului în termen de 30 de zile de la data notificării hotărârii motivate a primei instanțe.

În asemenea circumstanțe, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție constată că, instanța de apel corect a declarat inadmisibil apelul depus de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”

Or, exercitarea unui drept de către titularul său nu poate avea loc decât într-un anumit cadru, prestabilit de legiuitor, cu respectarea anumitor exigențe, cărora li se subsumează și instituirea unor termene, după a căror expirare valorificarea respectivului drept nu mai este posibilă.

În context, instanța de recurs amintește că art. 6 § 1 din Convenția pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale îi garantează fiecărei persoane dreptul de a sesiza o instanță cu orice contestație referitoare la drepturile și obligațiile sale cu caracter civil. Curtea a relatat însă în practica sa constantă că „dreptul la o instanță” nu este absolut. În această privință, Curtea Europeană, în mai multe cauze de acest gen, nu exclude niciodată ipoteza că interesele unei bune administrări a justiției pot să justifice impunerea unui termen de exercitare a căii de atac [cauza Bacev vs fosta Republică Yugoslavă a Macedoniei; Kemp vs Luxembourg; Diaz Ochoa vs Spaniei], în care înalta Curte a arătat că termenul fixat de legea internă este o restricție ce guvernează accesul la justiție.

Totodată, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră neîntemeiat argumentul recurenteii precum că prin încheierea emisă i se încalcă dreptul la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 CEDO. Or, Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” nu a dat dovadă de diligență și bună credință în realizarea drepturilor sale, ca ulterior să invoce încălcarea dreptului la un proces echitabil, în sensul art. 6 § 1 CEDO, în condițiile când personal nu și-a realizat drepturile garantate de legislația în vigoare.

În circumstanțele descrise instanța de recurs reține că soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată privind declararea inadmisibilă a cererii de apel, în rezultatul neprezentării motivării apelului, este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului, având în vedere obligația părților privind exercitarea drepturilor procedurale cu bună credință și în termen.

Astfel, din considerentele menționate și având în vedere că încheierea instanței de apel este legală, iar argumentele invocate de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” sunt declarative și neîntemeiate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a respinge recursul.

În conformitate cu art. 243 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e :

Se respinge recursul depus de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA”.

Se menține încheierea din 25 aprilie 2023 a Curții de Apel Chișinău, în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă de Societatea pe Acțiuni „Concom RTCA” împotriva Agenției de Intervenție și Plăți pentru Agricultură, privind anularea actului administrativ individual defavorabil, obligarea emiterii actului administrativ individual favorabil și încasarea cheltuielilor de judecată.

Decizia este irevocabilă.

Președinte, judecător

Ion Malanciuc

Judecători

Mariana Ursachi

Diana Stănilă